

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 32.

Tiende Session.

13de Møde.

Onsdagen den 20de Decbr.

(Fortfat.)

Zillisch (fortf.): Det vil jo være den ærede Rigsdagsmand bekendt, at denne Forordning blev givet i Anledning af, at endeel Fæstebønder paa Ryttergodset havde kjøbt deres Gaarde, og Regjeringen vilde opmuntre flere til at følge dette Exempel, og at den derfor tilstod Selveierbønderne, navnlig disse Bønder, som ved Kjøb vare blevne Selveiere, visse Begunstigelser; men hvorledes vare disse Bønder, der vare komne i Besiddelse af deres Fæstegaarde, komne i Besiddelse af dem? De vare komne i Besiddelse af dem derved, at de havde kjøbt dem ved Auction, og hvem havde ladet denne Auction afholde? Det havde den Regjering, som den ærede Rigsdagsmand nu anbefaler Godseierne at følge. Bøndergaardene vare solgte ved Auction, Fæsterne havde kjøbt dem ved Auction, og Regjeringen havde stillet dem til Auction. Nu kan han maaskee sige: Ja, men var der da ikke ved Conditionerne tilstaaet Bønderne særdeles Begunstigelser og Lettelser, naar de selv kjøbte deres Gaarde? Hertil svarer jeg: „Nei, det Gnefte, som var tilstaaet Bønderne, var, at de, naar de selv kjøbte Gaardene, skulde faae et Afslag i Consumtionskatten, saaledes, at istedetfor, at den Bonde, der eiede fra 3 indtil 8 Tdr. Hartk., skulde betale 2 Mk. pr. Td. Hartk. i Skat og 1 Mk. for hver Td., han havde over, saa skulde Fæstebønderne, naar de kjøbte deres Gaarde, kun betale 8 sk. pr. Td. Hartk. og dog være berettigede til at opdræve Folkeskatten af deres Tjenestefolk. Jeg troer,

at det for denne Sag er yderst skadeligt, at D'Hrr., som anbefale og forsvare den, fortolke Lovgivningen paa en saadan Maade, som de gjøre, og at der ikke er Noget, der mere har skadet Selveiendoms Fremme end netop dette. (Tscherning: De, der have fortolket Lovgivningen paa modsat Maade, have skadet den endnu mere!). De have derved bragt Bøndestanden til at nære Forhaabninger, som aldrig kunne gaae i Opfyldelse, saalænge Ret og Retfærdighed gjælder i Danmark, og paa den anden Side havde de hos Godseierne fremkaldt en Bitterhed, som har foraarsaget, at mange Handeler ikke ere komne istand, som ellers vilde være komne istand. Naar den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), igaar sagde os, at Fæsteren, naar han fæster sin Gaard, fæster den i Haab og Tillid til, at hans Søn efter ham skal have Gaarden, saa siger jeg, ja, det er ganske rigtigt, et saadant Haab kan Fæsteren ogsaa have; men hvorfor kan han have dette Haab? Ingenlunde fordi han har nogen Ret i saa Henseende, thi der har aldrig været nogen Lov, der har givet ham en saadan, men fordi Godseierne have været saa humane altid at følge denne Vej, og fordi Godseierne endnu i Reglen altid følge den; men Fæstebonden maa ogsaa vide, at naar han vil nyde en saadan Begunstigelse af Huusbonden, saa maa han ikke træde op mod Huusbonden, som mange Fæstebønder nu for Tiden gjøre, saa maa han stræbe efter at vedligeholde det samme gode Forhold som hidtil og stræbe hen til at danne sin Søn saaledes, at Godseieren kan være tjent med at fæste ham Gaarden; — og i det Tilfælde vil Godseieren nok fæste ham den og ikke fæste den til Andre.